

477

Besluit van 24 oktober 1984 tot uitvoering van de Wet op de stads- en dorpsvernieuwing (Besluit op de stads- en dorpsvernieuwing)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 23 juli 1984, no. MJZ 2374020, Centrale Directie Juridische Zaken, afdeling Wetgeving;

Gelet op de artikelen 4, derde en vierde lid, 39, derde, vierde en zevende lid, 40, tweede lid, 42, 43 en 53 van de Wet op de stads- en dorpsvernieuwing (Stb. 1984, 406);

De Raad van State gehoord, advies van 17 oktober 1984, no. W 08.84.0399/14.4.42;

Gezien het nader rapport van voornoemde Staatssecretaris van 22 oktober 1984, no. MJZ 2204037, Centrale Directie Juridische Zaken, afdeling Wetgeving;

Hebben goedgevonden en verstaan:

HOOFDSTUK 1. ALGEMEEN

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder:

de wet: de Wet op de stads- en dorpsvernieuwing;

Onze Minister: Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

HOOFDSTUK 2. DE COÖRDINATIECOMMISSIE STADSVERNIEUWING

Artikel 2

1. De leden van de Coördinatiecommissie stadsvernieuwing worden benoemd door Onze Ministers van Binnenlandse Zaken, van Economische Zaken, van Financiën, van Landbouw en Visserij, van Onderwijs en Wetenschappen en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, die ieder één lid benoemen, door Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, die twee leden benoemt, door Onze Minister van Verkeer en Waterstaat, die drie leden benoemt en door Onze Minister, die vier leden benoemt, alsmede de in het tweede lid bedoelde leden.

2. Onze Minister benoemt op de voordracht van het Interprovinciaal overleg voor de ruimtelijke ordening twee leden en twee plaatsvervangende leden uit de kring van de gezamenlijke provincies en op de voordracht van

de Vereniging van Nederlandse Gemeenten drie leden en drie plaatsvervangende leden uit de kring van de gezamenlijke gemeenten.

3. Onze Minister brengt na vijf jaren na de inwerkingtreding van dit besluit aan de ministerraad verslag uit over de wijze van werken van de Coördinatiecommissie stadsvernieuwing in die jaren.

Artikel 3

1. De voorzitter van de Coördinatiecommissie stadsvernieuwing wordt bij ontstentenis of ziekte vervangen door de Directeur-Generaal van de Volkshuisvesting of bij diens ontstentenis of ziekte door diens plaatsvervanger.

2. Bij ontstentenis of ziekte van een lid van de commissie, als bedoeld in artikel 2, eerste lid, kan de betrokken Minister voor een bepaalde termijn een ander tot lid benoemen.

3. De commissie kan zich in haar werkzaamheden laten bijstaan door ambtelijke deskundigen.

HOOFDSTUK 3. DE VERDELING VAN DE UIT 'S RIJKS KAS BESCHIKBARE MIDDELEN VOOR DE UITVOERING VAN HET GEMEENTELIJK BELEID INZAKE DE STADSVERNIEUWING

Artikel 4

1. Het bedrag van de uit 's Rijks kas beschikbare middelen ter tegemoetkoming in de kosten, verbonden aan de uitvoering van het gemeentelijk beleid inzake de stadsvernieuwing, wordt op de in het tweede en derde lid aangegeven wijze verdeeld in bedragen per gemeente.

2. Voor iedere gemeente wordt het aandeel in de voor een kalenderjaar uit 's Rijks kas beschikbare middelen berekend met toepassing van de formule:

$$\frac{sa + b + h}{c^2}$$

c^2

in welke formule voorstelt:

a: het aantal in de gemeente aanwezige woningen dat vóór 1 januari 1945 is gereed gekomen voor bewoning;

s: een vermenigvuldigingsfactor, die bedraagt:
voor een gemeente die een kern heeft die in de kern-
hiërarchie een score behaalt van

het getal

6	2.00
5	1.75
4	1.50
3	1.25
minder dan 3	1.00,

een en ander met dien verstande, dat de hoogste door een kern binnen de gemeente behaalde score beslissend is;

b: het aantal in de gemeente aanwezige particuliere meergezinshuurhuizen dat vóór 1 januari 1931 is gereed gekomen voor bewoning;

h: de uitkomst van de formule $1/2 p + 2m$, in welke formule voorstelt:

p: het aantal panden dat binnen de gemeente aanwezig is binnen een reeds aangewezen of nog aan te wijzen beschermd stads- of dorpsgezicht in de zin van de Monumentenwet (Stb. 1961, nr. 200);

m: het aantal beschermde monumenten in de zin van de Monumentenwet dat binnen diezelfde gemeente aanwezig is;

c: de verhouding waarin het gemiddelde inkomen van de inwoners van de gemeente, die in een bepaald jaar een inkomen genoten, staat tot het gemiddelde inkomen in datzelfde jaar van de inwoners van Nederland die een inkomen genoten.

3. Onze Minister bepaalt voor iedere gemeente de uitkomst van de toepassing van de in het tweede lid aangeduide formule en stelt vervolgens ten aanzien van elk aldus verkregen getal vast welk percentage, afgerond tot in drie decimalen, dit getal uitmaakt van het getal voor alle gemeenten in Nederland. Het op deze wijze voor alle gemeenten verkregen percentage wordt toegepast op het bedrag van de voor het desbetreffende kalenderjaar uit 's Rijks kas voor het in het eerste lid aangegeven doel beschikbare middelen en bepaalt aldus het daarvoor per gemeente beschikbare bedrag.

Artikel 5

1. Iedere gemeente, waarvoor het in artikel 4, derde lid, bedoelde percentage gelijk is aan of hoger is dan 0,100, heeft voor het desbetreffende kalenderjaar recht op de in artikel 39, vierde lid, van de wet bedoelde uitkering ter storting in een gemeentelijk stadsvernieuwingsfonds. De met toepassing van deze norm niet aan een gemeente uit te keren bedragen worden op de in artikel 39, vijfde lid, van de wet bedoelde wijze ter beschikking gesteld van de onderscheidene provincies ter storting in een provinciaal stadsvernieuwingsfonds.

2. Onze Minister deelt jaarlijks zo spoedig mogelijk aan elke in de eerste volzin van het eerste lid bedoelde gemeente mee, welke getallen ten aanzien van de desbetreffende gemeente laatstelijk zijn ingevuld in de formule, bedoeld in artikel 4, tweede lid, en welk bedrag met betrekking tot die gemeente voor het desbetreffende kalenderjaar is vastgesteld bij de verdeling, bedoeld in artikel 39, derde lid, van de wet.

3. Onze Minister deelt jaarlijks zo spoedig mogelijk aan elk college van Gedeputeerde Staten mee, welk bedrag in totaal ter beschikking van de desbetreffende provincie wordt gesteld ter storting in het provinciaal stadsvernieuwingsfonds, welke gemeenten binnen die provincie voor het desbetreffende kalenderjaar geen recht hebben op de in artikel 39, vierde lid, van de wet bedoelde uitkering en welk bedrag met betrekking tot elk van die gemeenten voor dat jaar is vastgesteld bij de verdeling, bedoeld in artikel 39, derde lid, van de wet.

4. De betaling van de uit 's Rijks kas aan gemeenten en provincies voor een kalenderjaar verschuldigde bedragen vindt plaats in twaalf gelijke maandelijks termijnen.

HOOFDSTUK 4. GRONDSLAG VOOR DE VERDELINGSNORMEN

Artikel 6

1. Het aantal in een gemeente en in Nederland aanwezige woningen dat vóór 1 januari 1945 is gereedgekomen voor bewoning wordt ontleend aan de door het Centraal Bureau voor de Statistiek gepubliceerde gegevens ter zake van de in 1971 uitgevoerde woningtelling.

2. De score die een gemeente in de kernenhierarchie behaalt voor een binnen die gemeente gelegen kern wordt ontleend aan het door de Rijks Planologische Dienst in 1980 gepubliceerde rapport Hierarchie van kernen 1979.

3. Het aantal in een gemeente en in Nederland aanwezige particuliere meergezinshuurhuizen dat vóór 1 januari 1931 is gereedgekomen voor bewoning wordt ontleend aan de bij het Centraal Bureau voor de Statistiek daaromtrent beschikbare gegevens ter zake van de in 1971 uitgevoerde woningtelling.

4. Het aantal panden dat binnen de gemeente aanwezig is binnen een reeds aangewezen of nog aan te wijzen beschermd stads- of dorpsgezicht in de zin van de Monumentenwet wordt ontleend aan de bij de Rijksdienst voor de Monumentenzorg beschikbare publikatie Historische factor verdeelsleutel stadsvernieuwingsfonds, RDMZ 1984.

5. Het aantal in een gemeente aanwezige beschermde monumenten in de zin van de Monumentenwet wordt ontleend aan de bij de Rijksdienst voor de Monumentenzorg beschikbare publikatie Historische factor verdeelsleutel stadsvernieuwingsfonds, RDMZ 1984, met dien verstande dat het aantal in een gemeente aanwezige beschermde monumenten op nul wordt gesteld, indien binnen die gemeente geen aangewezen of nog aan te wijzen beschermd stads- of dorpsgezicht is volgens gegevens, ontleend aan de door de Rijksdienst voor de Monumentenzorg gepubliceerde Nota herinventarisatie 1981.

6. De verhouding tussen het door de inwoners van een gemeente en die van geheel Nederland genoten inkomen wordt ontleend aan de door het Centraal Bureau voor de Statistiek gepubliceerde gegevens ter zake van de personele inkomensverdeling in 1978.

HOOFDSTUK 5. REGELEN OMTRENT HET SPAREN IN STADSVERNIEUWINGSFONDSEN

Artikel 7

1. Een gemeentelijk stadsvernieuwingsfonds mag, behoudens op een daartoe strekkend schriftelijk verzoek van burgemeester en wethouders door Onze Minister met toepassing van de wet verleende vrijstelling, ten hoogste een bedrag bevatten, gelijk aan vier maal het bedrag van de krachtens de wet aan de gemeente uitgekeerde jaarlijkse bijdrage.

2. De stand van het gemeentelijk stadsvernieuwingsfonds aan het einde van het kalenderjaar en het bedrag van de over datzelfde kalenderjaar krachtens de wet aan de gemeente verstrekte jaarlijkse bijdrage, vermeerderd met de bedragen van die bijdrage over de drie onmiddellijk daaraan voorafgaande kalenderjaren, zijn bepalend bij de vaststelling of het in het eerste lid gestelde maximum wordt overschreden.

3. Indien en zodra Gedeputeerde Staten van oordeel zijn of vermoeden, dat het in het eerste lid gestelde maximum wordt overschreden, nodigen zij het gemeentebestuur uit binnen een door hen te bepalen termijn daarover op de door hen te bepalen wijze inlichtingen te verstrekken en een mening te geven over verlaging of stopzetting van de jaarlijkse bijdrage.

4. Zo spoedig mogelijk delen Gedeputeerde Staten schriftelijk aan Onze Minister hun bevindingen mee, waaronder begrepen hun oordeel omtrent verlaging of stopzetting van de jaarlijkse bijdrage. Zij zenden van een en ander afschrift aan het gemeentebestuur.

5. Onze Minister stelt het gemeentebestuur op de hoogte van zijn voorlopig standpunt naar aanleiding van de hem door Gedeputeerde Staten gezonden stukken en nodigt het gemeentebestuur uit binnen een door hem te bepalen termijn daarover op de door hem te bepalen wijze een mening te geven en eventueel door hem gewenste nadere inlichtingen te geven.

6. Onze Minister deelt zo spoedig mogelijk aan het gemeentebestuur zijn bevindingen mee, vergezeld van zijn besluit omtrent verlaging of stopzetting van de jaarlijkse bijdrage. Van een en ander wordt afschrift gezonden aan Gedeputeerde Staten.

7. Een besluit tot verlaging of stopzetting van de jaarlijkse bijdrage geldt met ingang van het kalenderjaar, volgende op dat waarin het besluit genomen is.

8. Een besluit, als bedoeld in het zevende lid, kan worden ingetrokken na een daartoe strekkend verzoek van het gemeentebestuur aan Onze Minister en nadat Gedeputeerde Staten in de gelegenheid zijn gesteld daarover hun mening te geven. De intrekking geldt met ingang van een door Onze Minister te bepalen kalenderjaar.

Artikel 8

Indien Onze Minister uit anderen hoofde dan in het kader van de in artikel 7, derde tot en met zesde lid, vermelde procedure het vermoeden opvat, dat het in het eerste lid van genoemd artikel vermelde maximum wordt overschreden, nodigt hij Gedeputeerde Staten uit binnen een door hem te bepalen termijn de in het derde en vierde lid van genoemd artikel vermelde procedure te volgen. Na het verstrijken van de gestelde termijn of zoveel eerder als Gedeputeerde Staten de hierbedoelde procedure hebben voltooid, bepaalt Onze Minister zijn voorlopig standpunt en geeft hij voor het overige toepassing aan de in het vijfde en zesde lid van genoemd artikel vermelde procedure.

Artikel 9

1. Indien het gemeentebestuur anders dan in het kader van de in de artikelen 7 en 8 vermelde procedures bij Onze Minister een verzoek indient tot het verlenen van de in artikel 7, eerste lid, bedoelde vrijstelling, nodigt Onze Minister Gedeputeerde Staten uit binnen een door hem te bepalen termijn schriftelijk hun oordeel over het verzoek aan hem mee te delen. De hierbedoelde uitnodiging gaat vergezeld van een afschrift van het door het gemeentebestuur ingediende verzoek.

2. Gedeputeerde Staten stellen het gemeentebestuur in de gelegenheid binnen een door hen te bepalen termijn een nadere toelichting te geven op het in het eerste lid bedoelde verzoek en de daarover verlangde inlichtingen te verstrekken.

3. Zo spoedig mogelijk delen Gedeputeerde Staten schriftelijk aan Onze Minister hun bevindingen mee, waaronder begrepen hun oordeel omtrent het al dan niet verlenen van de door het gemeentebestuur gevraagde vrijstelling. Zij zenden van een en ander afschrift aan het gemeentebestuur.

4. Na het verstrijken van de aan Gedeputeerde Staten gegeven termijn of zoveel eerder als Gedeputeerde Staten de hierbedoelde procedure hebben voltooid, bepaalt Onze Minister zijn voorlopig standpunt en geeft hij voor het overige overeenkomstige toepassing aan artikel 7, vijfde en zesde lid.

5. Een besluit tot het verlenen van vrijstelling geldt met ingang van een bij dat besluit te bepalen kalenderjaar en gedurende een daarbij te bepalen aantal jaren.

Artikel 10

1. Een provinciaal stadsvernieuwingsfonds mag, behoudens op een daartoe strekkend schriftelijk verzoek van Gedeputeerde Staten door Onze Minister met toepassing van de wet verleende vrijstelling, ten hoogste een bedrag bevatten, gelijk aan vier maal het jaarbedrag van de krachtens de wet aan de provincie ter beschikking gestelde gelden.

2. De stand van het provinciaal stadsvernieuwingsfonds aan het einde van het kalenderjaar en het bedrag van de in datzelfde kalenderjaar aan de provincie ter beschikking gestelde gelden, vermeerderd met de bedragen van de ter beschikking gestelde gelden over de drie onmiddellijk daaraan voorafgaande kalenderjaren, zijn bepalend bij de vaststelling of het in het eerste lid gestelde maximum wordt overschreden.

3. Indien en zodra Onze Minister van oordeel is of vermoedt, dat het in het eerste lid gestelde maximum wordt overschreden, nodigt hij Gedeputeerde Staten uit binnen een door hem te bepalen termijn daarover op de door hem te bepalen wijze inlichtingen te verstrekken en een mening te geven over verlaging of stopzetting van de jaarlijks ter beschikking te stellen uitkering.

4. Na het verstrijken van de gestelde termijn of zoveel eerder als Gedeputeerde Staten aan de in het derde lid bedoelde uitnodiging hebben voldaan, bepaalt Onze Minister zijn standpunt. Hij deelt zo spoedig mogelijk

aan Gedeputeerde Staten zijn bevindingen mee, vergezeld van zijn besluit omtrent verlaging of stopzetting van de jaarlijks ter beschikking te stellen uitkering. Het zevende lid van artikel 7 is van overeenkomstige toepassing.

5. Een besluit tot verlaging of stopzetting van de jaarlijks ter beschikking te stellen uitkering kan worden ingetrokken na een daartoe strekkend verzoek van Gedeputeerde Staten aan Onze Minister. De intrekking geldt met ingang van een door Onze Minister te bepalen kalenderjaar.

Artikel 11

1. Indien Gedeputeerde Staten anders dan in het kader van de in artikel 10 vermelde procedure bij Onze Minister een verzoek indienen tot het verlenen van de in artikel 10, eerste lid, bedoelde vrijstelling, nodigt Onze Minister Gedeputeerde Staten uit binnen een door hem te bepalen termijn een nadere toelichting te geven op hun verzoek en de daarover verlangde inlichtingen te verstrekken.

2. Artikel 10, vierde lid, eerste en tweede volzin, zijn van overeenkomstige toepassing, evenals artikel 9, vijfde lid.

Artikel 12

De middelen die ingevolge besluiten tot verlaging of stopzetting van de jaarlijkse bijdrage aan een gemeente, dan wel ingevolge besluiten tot verlaging of stopzetting van het jaarlijks ter beschikking van de provincie gestelde bedrag beschikbaar komen bij het Rijk, worden toegevoegd aan het bedrag, waarop voor de door die besluiten niet getroffen gemeenten het percentage wordt toegepast, bedoeld in artikel 4, derde lid.

HOOFDSTUK 6. DE VERSLAGLEGGING

Artikel 13

1. Het door burgemeester en wethouders uit te brengen verslag, bedoeld in artikel 42, eerste lid, van de wet, is schriftelijk, wordt ingericht overeenkomstig de bij dit besluit behorende bijlage en vermeldt per jaar waarop het betrekking heeft alle in die bijlage gevraagde gegevens.

2. Onze Minister kan nadere aanwijzingen geven ten aanzien van de wijze waarop de in het eerste lid bedoelde gegevens moeten worden vermeld.

3. Het verslag gaat vergezeld van een accountantsverklaring omtrent de in dat verslag vermelde inkomsten en uitgaven en de stand van het gemeentelijk stadsvernieuwingsfonds.

4. In een bijlage van of toelichting op het verslag vermelden burgemeester en wethouders al hetgeen zij nodig of nuttig achten voor een juiste beoordeling van het verslag.

5. Burgemeester en wethouders zenden een afschrift van het verslag en de daarbij behorende accountantsverklaring aan Onze Minister.

Artikel 14

Ten aanzien van het door Gedeputeerde Staten over het beheer van het provinciaal stadsvernieuwingsfonds en over de te verwachten behoefte aan middelen uit te brengen verslag, bedoeld in artikel 42, tweede lid, van de wet, is artikel 13 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat:

a. in plaats van «burgemeester en wethouders» wordt gelezen: Gedeputeerde Staten en

b. de in de bij dit besluit behorende bijlage gevraagde opgave van de behoefte aan middelen door Gedeputeerde Staten per jaar waarop de opgave betrekking heeft tweemaal wordt ingevuld, te weten eenmaal met

vermelding van de te verwachten behoefte aan middelen voor de gemeenten die een jaarlijkse bijdrage ontvangen, als bedoeld in artikel 39, vierde lid, van de wet en eenmaal met vermelding van de te verwachten behoefte aan middelen voor de overige gemeenten.

Artikel 15

Gedeputeerde Staten brengen het over hun bevindingen ten aanzien van het toezicht op de gemeentebesturen uit te brengen verslag, bedoeld in artikel 42, tweede lid, van de wet, schriftelijk uit, sluiten daarin zoveel mogelijk aan op de in de bijlage van dit besluit gegeven indeling en richten voor het overige hun verslag naar eigen inzicht in.

Artikel 16

Gedeputeerde Staten zenden de verslagen, bedoeld in de artikelen 14 en 15, bijeengevoegd naar Onze Minister.

Artikel 17

Onze Minister kan een controle doen instellen op de gegevens, die vermeld zijn in de verslagen, bedoeld in de artikelen 13 en 14.

HOOFDSTUK 7. OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 18

1. Geldelijke steun die vóór het tijdstip van inwerkingtreding van de wet van Rijkswege is toegekend op voet van, onderscheidenlijk ter zake van:

- a. het Besluit bijdragen reconstructie- en saneringsplannen (Stb. 1969, 87);
 - b. de Beschikking geldelijke steun stadsvernieuwing 1977 (Stcrt. 1977, 119);
 - c. verbetering van de woonomgeving (Stcrt. 1979, 6);
 - d. eenvoudige aanpassing van panden tot woonruimte (Stcrt. 1982, 94);
 - e. planvoorbereidingskosten, met inbegrip van de «toeslag voor anders-taligen» (Stcrt. 1977, 179 en Stcrt. 1983, nr. 11, voor zover niet betrekking hebbend op de regeling, genoemd onder b);
 - f. rijkssubsidie contactpersonen bij stadsvernieuwing (Stcrt. 1978, 10);
 - g. tijdelijke huisvesting van bewoners tijdens de uitvoering van stadsvernieuwingsplannen (Stcrt. 1978, 10);
 - h. voorlichting aan huurders van te verbeteren woningwetwoningen (Stcrt. 1984, 7);
 - i. sanering van milieuhinderlijke bedrijven in de woonomgeving (Stcrt. 1981, 209);
 - j. kostbare rioleringswerken (Stcrt. 1979, 241);
 - k. de bekostiging CRM-voorzieningen in de ISR (Stcrt. 1981, 200)
- wordt aangemerkt als geldelijke steun, bedoeld in artikel 53 van de wet, voor zover die geldelijke steun op het tijdstip van inwerkingtreding van de wet nog niet is uitbetaald.

2. Het bedrag, dat bij hoofdstuk XI van de Rijksbegroting is vastgesteld ter uitvoering van artikel 39 van de wet in een bepaald begrotingsjaar, dient mede als dekking voor de uitbetaling in dat jaar van de in het eerste lid bedoelde geldelijke steun, bedoeld in artikel 53 van de wet.

3. Onze Minister bepaalt, gegeven het door hem vastgestelde of geschatte bedrag van de in het eerste lid bedoelde geldelijke steun, als bedoeld in artikel 53 van de wet, het totale bedrag dat van die geldelijke steun naar zijn verwachting ingeval van het niet in werking getreden zijn van de wet zou moeten worden uitbetaald in het desbetreffende kalenderjaar. Vervol-

gens drukt hij dit laatste bedrag uit in een percentage van de totale hierbedoelde geldelijke steun en bepaalt per gemeente, gegeven het door hem voor die gemeente vastgestelde of geschatte bedrag van de hierbedoelde geldelijke steun, door middel van toepassing op dit bedrag van het hierbedoelde percentage, het bedrag dat geldt als bestemd voor de uitbetaling in het desbetreffende kalenderjaar van die geldelijke steun.

4. In afwijking in zoverre van artikel 4, derde lid, wordt van het bedrag, dat beschikbaar is voor de verdeling in bedragen per gemeente, bedoeld in artikel 39, derde lid, van de wet, door Onze Minister vóór die verdeling een bedrag afgezonderd dat voldoende is om, nadat op het resterende bedrag de hierbedoelde verdeling is toegepast, in voorkomend geval het ten aanzien van een gemeente vastgestelde bedrag zodanig te verhogen, dat van het bedrag per gemeente niet meer dan 80 procent bestemd is voor de met toepassing van het derde lid vastgestelde uitbetaling in het desbetreffende kalenderjaar van geldelijke steun, als bedoeld in artikel 53 van de wet. De hierbedoelde herverdeling van gelden wordt niet in aanmerking genomen bij de vaststelling met toepassing van artikel 5, eerste lid, of een gemeente recht heeft op de in artikel 39, vierde lid, van de wet bedoelde uitkering ter storting in een gemeentelijk stadsvernieuwingsfonds.

5. Ten aanzien van de gemeenten die het in de laatste volzin van het vierde lid bedoelde recht niet hebben, wordt de in dat lid bedoelde afwijking van artikel 4, derde lid, in zoverre gewijzigd toegepast, dat per provincie voor al die daarbinnen gelegen gemeenten tezamen wordt vastgesteld, of van het ter beschikking van de provincie te stellen bedrag niet meer dan 65 procent bestemd is voor de met toepassing van het derde lid vastgestelde uitbetaling in het desbetreffende kalenderjaar van geldelijke steun, als bedoeld in artikel 53 van de wet. Indien het hiergenoemde percentage wordt overschreden, wordt het ter beschikking van de provincie te stellen bedrag zodanig aangevuld, dat dit percentage daarna niet meer dan 65 bedraagt.

6. Onze Minister verwerkt het resultaat van de toepassing van het vierde en vijfde lid voor zover dit voor de gemeente of provincie van belang is in zijn mededelingen, bedoeld in artikel 5, tweede en derde lid. Onze Minister deelt tevens zo spoedig mogelijk aan Gedeputeerde Staten ten aanzien van iedere binnen de provincie gelegen gemeente, die in het eerste jaar na het tijdstip van inwerkingtreding van de wet geen recht heeft op de in artikel 39, vierde lid, van de wet bedoelde uitkering ter storting in een gemeentelijk stadsvernieuwingsfonds, omtrent alle in het eerste lid aangeduide regelingen het bedrag mee, dat moet worden aangemerkt als geldelijke steun, bedoeld in artikel 53 van de wet. Aan de desbetreffende gemeenten zendt Onze Minister een afschrift van laatstbedoelde mededeling, voorzover deze mededeling op die gemeente betrekking heeft.

7. Op verzoek van de gemeente betalen Gedeputeerde Staten de krachtens de tweede volzin van het zesde lid door Onze Minister aangegeven bedragen uit, in overeenstemming met de rechten die de gemeente ingeval van het niet in werking treden van de wet op betalingen uit 's Rijks kas had kunnen doen gelden en voor zover nodig in afwijking van de in artikel 39, zesde lid, van de wet bedoelde verordening.

Artikel 19

1. Het Besluit bijdragen reconstructie- en saneringsplannen wordt ingetrokken.

2. Op bijdragen, verstrekt op voet van het in het eerste lid genoemde besluit, blijft dat besluit van toepassing, voor zover het uitbetalingen betreft die vóór het tijdstip van intrekking uit 's Rijks kas zijn gedaan.

Artikel 20

1. Dit besluit treedt in werking tegelijk met de Wet op de Stads- en dorpsvernieuwing.

2. Het kan worden aangehaald als Besluit op de stads- en dorpsvernieuwing.

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 13 november 1984, nr. 222.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State en aan de Algemene Rekenkamer.

's-Gravenhage, 24 oktober 1984.

Beatrix

De Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
G. Ph. Brox

Uitgegeven de *dertigste* oktober 1984

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

Verslag omtrent stadsvernieuwing

gemeente/provincie

over het jaar

opgesteld: 19

Uitgaven	Facultatief			Verplicht		
	opp. m ²	aantal	bedrag × f 1000,-	opp.*) m ²	aantal	bedrag × f 1000,-
Woningen						
1.1.	<i>Verwervingskosten woningen</i>					
	waarvan:					
1.1.1.	voor sloop (grondoppervlak en aantal woningen)					
1.1.2.	voor verbetering (idem)					
1.2.	<i>sloopkosten woningen</i>					
1.3.	<i>verbetering eigen woningen/woonschepen</i>					
1.4.	<i>restauratie woonhuismonumenten</i>					
1.5.	<i>aanpassing panden tot woonruimten (aantal woonruimten)</i>					
1.6.	<i>overig</i>					
Bedrijven						
2.1.	<i>verplaatsing/sloop/opheffing</i>					
2.1.1.	verwervings- en sloopkosten bedrijven					
2.1.2.	bijdragen aan ondernemers bij verplaatsing/opheffing					
(2.2.	deel van 2.1. om milieuhygiënische redenen)					
2.3.	<i>voortzetting ter plaatse</i> (bijdragen aan ondernemers)					
(2.4.	deel van 2.3. om milieuhygiënische redenen)					
2.5.	<i>kosten/bijdragen bedrijfsvestiging</i>					
2.5.1.	(her-)inrichting bedrijfsterrein					
2.5.2.	(ver-)bouw bedrijfshuisvesting					
2.6.	<i>overig</i>					
Infrastructuur						
3.1.	<i>ondergronds</i>					
3.1.1.	grondwerk					
3.1.2.	bodemsanering					
3.1.3.	riolering (aansluitingen)					
	waarvan:					
(3.1.4.	voor eerste aanleg)					
3.1.5.	voor sanering)					
3.2.	<i>woonomgeving</i>					
	waarvan:					
3.2.1.	herinrichting verblijfsgebieden					
3.2.2.	overige verharding					
3.2.3.	gebouwde parkeervoorzieningen wonen					
3.3.	<i>verkeersgebieden</i>					
	waarvan:					
3.3.1.	autoverkeer					
3.3.2.	openbaar vervoer					
3.3.3.	langzaam vervoer					
3.3.4.	gebouwde parkeervoorzieningen niet-wonen					
3.4.	<i>voorzieningen</i>					
3.4.1.	groenvoorzieningen					
3.4.2.	geluidwerende voorzieningen					
	waarvan:					
3.4.3.	in overdrachtsgebied					
3.5.	<i>overig</i>					
3.6.	<i>deel van 3.2., 3.3 en 3.5.</i> <i>dat van monumentale aard is</i>					
Welzijn						
4.1.	<i>accommodaties</i>					
	waarvan:					
4.1.1.	welzijnsaccommodaties					
4.1.2.	(ver-)bouw basisonderwijs					
4.2.	<i>overig, welzijnsactiviteiten in kader van stadsvernieuwing</i>					
Overig						
5.1.	<i>voorbereidingskosten</i>					
5.1.1.	voorbereiding/planontwikkeling					
5.1.2.	inspraak en begeleiding					
5.2.	<i>overige verwerving en sloop van niet-woon- en -bedrijfspanden</i> (niet 1.1. en niet 2.1.)					
5.3.	<i>restauratie niet-woonhuismonumenten</i>					
5.4.	<i>overig</i>					
						UITGAVEN f +

*) Oppervlaktemaat niet verplicht bij raming van de behoefte

Inkomsten	Facultatief		Verplicht	
	bedrag × f 1000,-	opp. *) m ²	aantal	bedrag × f 1000,-
6.1. Saldo stadsvernieuwingsfonds per 31 december voorgaand jaar				
6.2. Storting in stadsvernieuwingsfonds in lopend jaar				
6.3. Uit grondopbrengst:				
6.3.1. woningwet				
6.3.2. premiehuur				
6.3.3. premiekoop A				
6.3.4. premiekoop B				
6.3.5. ongesubsidieerde woningen				
6.3.6. bedrijven				
6.3.7. bijzondere en openbare gebouwen				
6.3.8. onbebouwd				
6.3.9. opbrengst, die de basis vormt voor de berekening van de erfpachtcanon				
6.4. opbrengst uit verkoop van woningen en andere panden				
6.5. uit andere voor stadsvernieuwing relevante regelingen				
waarvan voor:				
6.5.1. Volkshuisvesting				
6.5.2. Bedrijven/werkgelegenheid				
6.5.3. Ondergrondse infrastructuur				
6.5.4. Woonomgeving				
6.5.5. Verkeersgebieden				
6.5.6. Infrastructurele voorzieningen				
6.5.7. Sociaal-culturele accommodaties				
6.5.8. Monumenten/restauratie				
6.5.9. Sociaal-culturele activiteiten + voorbereiding				
6.5.10. Overig				
6.6. Rente over stadsvernieuwingsfonds				
				Facultatief 6.5.
				Inkomsten
				Uitgaven
				Saldo
				per 31/12/..

Behoort bij Koninklijk besluit van 24 oktober 1984, Stb. 477

Mij bekend,

De Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu-
beheer,
G. Ph. Brokx

NOTA VAN TOELICHTING

1. Inleiding

Op een aantal plaatsen bevat de Wet op de stads- en dorpsvernieuwing (hierna aan te duiden als «de wet») de verplichting en op een aantal andere plaatsen de mogelijkheid om de beginselen van de wet uit te werken in een algemene maatregel van bestuur. In het onderhavige besluit zijn vrijwel uitsluitend slechts uitwerkingen opgenomen waartoe de wet verplicht; op dit moment wordt geen aanleiding gezien tevens gebruik te maken van de door de wet in het bijzonder in artikel 38 geboden mogelijkheden. Omtrent het ontwerp-besluit zijn adviezen uitgebracht door de Raad voor de Volkshuisvesting, de Raad van Advies voor de Ruimtelijke Ordening en de Raad voor de Gemeentefinanciën. De opmerkingen van deze colleges hebben op een aantal punten geleid tot bijstelling van de tekst van in het bijzonder de nota van toelichting. Zonder aan de overige gemaakte opmerkingen tekort te willen doen, kan gesteld worden dat de van rijkswege van gemeenten en provincies te vragen verslaglegging en de daarmee te dienen doelstellingen bij de advisering de grootste aandacht hebben getrokken. Het ontwerp-besluit is tevens behandeld in de Coördinatiecommissie stadsvernieuwing.

2. De Coördinatiecommissie stadsvernieuwing

Om te beginnen zijn in het besluit opgenomen regels omtrent de Coördinatiecommissie stadsvernieuwing, die in artikel 4 van de wet de wettelijke basis heeft gekregen, die de voorloper van deze commissie thans nog heeft in hoofdstuk IV van het Besluit bijdragen reconstructie- en saneringsplannen (Stb. 1969, 87). Artikel 19 van het besluit voorziet in de intrekking van laatstgenoemd besluit. De regels die omtrent de benoeming van de leden van de commissie zijn neergelegd in de artikelen 2 en 3 van het besluit, zijn ontleend aan de regels voor de Rijksplanologische Commissie. Evenals bij laatstgenoemde commissie wordt veel betekenis gehecht aan het niveau van de deelnemers aan de beraadslagingen. Geen van de leden zal daarom zelf in zijn vervanging bij ziekte en andere omstandigheden van verhindering kunnen voorzien. Als nieuw element, waarvoor de wet het uitgangspunt bevat, zijn toegevoegd regels over de benoeming van leden en plaatsvervangende leden uit de kring van de gezamenlijke provincies en van de gezamenlijke gemeenten. In artikel 2, tweede lid, wordt het aantal leden uit provinciale kring gesteld op twee en dat uit gemeentelijke kring bepaald op drie. Voor deze leden en hun plaatsvervangers wordt een voordrachtsrecht toegekend aan respectievelijk het Interprovinciaal overleg voor de ruimtelijke ordening en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Ingevolge de wet zullen laatstbedoelde leden een gelijke plaats hebben als de andere leden en dus niet binnen de commissie slechts een adviserende stem hebben.

Het derde lid van artikel 2 bepaalt dat na vijf jaren na de inwerkingtreding van het onderhavige besluit door de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer aan de ministerraad verslag moet worden uitgebracht over de werkwijze van de commissie in die periode. In verband met het eerdergenoemde nieuwe element in de samenstelling van de commissie, nl. de aanwezigheid van leden uit de kring van de gezamenlijke provincies en gemeenten, zal in die verslaglegging ook aan dat element aandacht worden besteed.

De adviezen van de Coördinatiecommissie stadsvernieuwing zullen, wanneer deze aan de ministerraad worden voorgelegd, zoals te doen gebruikelijk, de ministerraad bereiken via de Raad voor de Ruimtelijke Ordening en Milieuhygiëne.

3. De verdeling van de gelden voor de stadsvernieuwing

Een tweede element van het besluit is de beschrijving van de sleutel, volgens welke de van rijkswege ter beschikking te stellen financiële middelen voor de stadsvernieuwing worden verdeeld in bedragen per

gemeente. De opdracht tot het vaststellen van een verdeling is gegeven in artikel 39, derde lid, van de wet. Op de inhoud en achtergrond van deze sleutel behoeft hier niet te worden ingegaan, omdat in het kader van de parlementaire behandeling van de wet mede het advies en het nader advies van de Werkgroep Sleutel Stadsvernieuwingsgelden zijn openbaar-gemaakt¹ en de thans voorgestelde verdeelsleutel niet afwijkt van het voorstel in het nader advies van deze werkgroep. De verdeelsleutel zelf is weergegeven in artikel 4 van het besluit, terwijl artikel 6 een verantwoording bevat van de cijfers, die voor iedere gemeente bepalen welke score bij toepassing van de verdeelsleutel behaald wordt. Nieuwere gegevens dan die, waarvan in artikel 6 de bron is vermeld, zijn thans niet beschikbaar.

Tot de verdelingsprocedure van de door het Rijk beschikbaar te stellen middelen behoort mede het vaststellen of een gemeente rechtstreeks het bedrag krijgt, dat met toepassing van de verdeelmaatstaven ten aanzien van die gemeente is vastgesteld, of dat het bedrag voor die gemeente ter beschikking wordt gesteld van de provincie, die aan de desbetreffende gemeente dan weer bijdragen ineens kan verstrekken.

In overeenstemming met het gestelde in de zojuist genoemde adviezen van de Werkgroep Sleutel Stadsvernieuwingsgelden, heb ik gemeend in artikel 5 van het besluit de grens tussen beide vormen van uitbetaling te moeten leggen bij een bedrag gelijk aan 1⁰/₁₀₀ van de uit 's Rijks kas in totaal voor de stadsvernieuwing beschikbare middelen. Door lagere bedragen ter beschikking te stellen van de provincie, wordt een ongewenste versnippering van rijksmiddelen voorkomen en wordt de provincie een reële mogelijkheid geboden voldoende middelen in te zetten waar zij het hardst nodig zijn, terwijl anderzijds bij de grens van 1⁰/₁₀₀ alle bedragen, waarmee direct reële uitvoering aan een stadsvernieuwingproject kan worden gegeven, rechtstreeks naar de gemeenten gaan.

In het tweede en derde lid van artikel 5 worden ministeriële mededelingen in het vooruitzicht gesteld aan gemeenten en provincies over de hun toekomstige gelden. Vanzelfsprekend laat dit onverlet de voorschriften die in de artikelen 237c van de gemeentewet en artikel 144c van de Provinciewet zijn gegeven omtrent het vóór 1 oktober voorafgaande aan het begrotingsjaar verstrekken van gegevens betreffende de in dat jaar te verwachten uitkeringen. De voorschriften van het tweede en derde lid geven zowel verplichtingen om eventuele afwijkingen mee te delen van de verwachte cijfers als om bepaalde bijzonderheden mede te delen. Een van die bijzonderheden is de volgende. Ingevolge het derde lid van artikel 5 worden de colleges van Gedeputeerde Staten op de hoogte gesteld van het theoretisch aandeel in de rijksmiddelen van elk der gemeenten binnen hun provincie die niet in aanmerking komen voor een rechtstreekse uitkering van het rijk. Op die manier worden de provincies in staat gesteld gevolg te geven aan de in artikel 39, zesde lid, van de wet gegeven regelen omtrent de verdeling van de aan de provincie ter beschikking te stellen gelden. De wet bepaalt overigens dat deze verdeling bij provinciale verordening wordt geregeld en dit onderwerp is dan ook verder onttrokken aan de mogelijkheid tot nadere regeling bij algemene maatregel van bestuur.

Sluitstuk van de verdelingsregels is het in artikel 5, vierde lid, vastgelegde betaalschema; het Rijk zal volgens dit schema iedere maand ééntwaalfde deel overmaken van het voor een gemeente of provincie bestemde jaarbedrag.

4. Het sparen in stadsvernieuwingsfondsen

Een derde onderwerp dat in het besluit een uitwerking moest krijgen zijn de regels omtrent het sparen in gemeentelijke en provinciale stadsvernieuwingsfondsen. In de artikelen 7 tot en met 12 zijn deze regels gegeven, waarbij allereerst bepaald wordt dat maximaal een bedrag mag worden gespaard gelijk aan vier maal het bedrag van de jaarlijkse storting

¹ Tweede Kamer, zitting 1982-1983, 13924, nr. 21 en Tweede Kamer, vergaderjaar 1983-1984, 13924, 29.

uit 's Rijks kas (artikel 7, eerste lid, respectievelijk artikel 10, eerste lid). Met behulp van dit maximum wordt enerzijds voorkomen dat voor de uitvoering van stadsvernieuwingsprojecten bestemde gelden zeer lang ongebruikt blijven, terwijl anderzijds een gemeente of provincie die een groot project wil aanpakken, waarvoor een bedrag gelijk aan eenmaal het bedrag van de jaarlijkse betaling van het Rijk onvoldoende is, een verantwoorde mogelijkheid wordt geboden daarvoor te sparen.

In de praktijk zal men zelfs in ieder geval vijf jaar kunnen sparen, omdat de procedure die tot verlaging of stopzetting van de uitkering leidt, het vijfde jaar in beslag zal nemen, tijdens welk jaar de uitkering vanzelfsprekend normaal doorloopt. Er zijn gevallen denkbaar, waarin zelfs een spaarmogelijkheid van vijfmaal het jaarbedrag niet voldoende is, terwijl men toch niet kan zeggen dat het in het desbetreffende geval ongewenst is het ongebruikt laten van gelden nog enige tijd te laten voortduren.

Met het oog daarop is het in de wet mogelijk gemaakt dat de Minister vrijstelling verleent van het aangeduide maximum, als ook dat de Minister zonder vrijstelling te verlenen de verstrekking van gelden toch nog niet of niet geheel stopzet. Een goede kennis van zaken in het concrete geval is noodzakelijk om tot een verantwoorde beslissing over het gebruik van de aangeduide mogelijkheden te kunnen komen en de regeling in het besluit voorziet daarom in een aantal procedureregels, die zoveel mogelijk waarborgen dat grondig overleg plaatsvindt tussen de betrokken bestuursniveaus.

Een gemeente of provincie die doelbewust voor een project gaat sparen dat vermoedelijk de maximale spaarmogelijkheid te boven zal gaan, doet er verstandig aan vroegtijdig vrijstelling aan te vragen. Bij een vroegtijdige uitspraak kan niet na vijf of zes jaar de teleurstelling optreden, dat op andere bestuursniveaus het project niet van zodanige betekenis wordt geacht, dat de jaarlijkse storting daarvoor zou moeten worden voortgezet. Bovendien geeft een verleende vrijstelling een bepaalde zekerheid, die niet is verbonden aan het besluit de jaarlijkse storting niet te verlagen of stop te zetten; een besluit van laatstgenoemde strekking zal in de regel in een volgend jaar gemakkelijker kunnen worden gewijzigd.

In het besluit is in artikel 12 vastgelegd wat er gebeurt met de bedragen die bij het Rijk vrijkomen tengevolge van besluiten tot verlaging of stopzetting van de uitkering; deze bedragen worden toegevoegd aan het bedrag waarop voor de overige gemeenten de op rijksniveau gehanteerde verdeelsleutel wordt toegepast en komen dus – al dan niet via de provincie – ten goede aan die gemeenten.

5. De verslaglegging

Algemeen

Er is sprake van een spanningsveld tussen enerzijds de behoefte van het rijk aan informatie over de voortgang van en de behoefte aan stadsvernieuwing en anderzijds het decentrale karakter van de wet. Opzet en detaillering van de verslaglegging zijn dan ook zodanig dat de ter beschikking komende gegevens een globaal inzicht geven in hetgeen op stadsvernieuwingsgebied gebeurt en nog moet gebeuren.

De belangrijkste doelstelling van de verslaglegging is het verschaffen van relevante informatie voor het opstellen van het voortschrijdend Meerjarenplan stadsvernieuwing (MPS) en voor de politieke discussie in Kabinet en Parlement over de prioriteit van de stadsvernieuwing. Het is gewenst dat met het oog daarop informatie wordt verzameld over de mate van veroudering van de steden en over de voortgang van de stadsvernieuwing. Stadsvernieuwing wordt daarbij breed opgevat, namelijk zoals gedefinieerd in artikel 1 van de wet en zoals in departementale verantwoordelijkheden is vertaald in het MPS. De verslaglegging wordt zodanig ingericht dat de coördinerende bevoegdheden van de voor de stadsvernieuwing verantwoordelijke bewindspersoon worden ondersteund.

- De overige uitgangspunten bij de verslaglegging zijn:
- afgezien van informatie over de stand van het stadsvernieuwingsfonds (die nodig is in verband met de bepalingen over het sparen) zullen de gegevens van de verslaglegging niet dienen voor de beoordeling van het stadsvernieuwingsbeleid van een individuele gemeente; voor de discussie op nationaal niveau is primair het geaggregeerde beeld van groepen van gemeenten relevant;
 - er worden in beginsel geen gegevens gevraagd die reeds langs andere kanalen ter beschikking komen;
 - de verslaglegging omvat geen elementen waarover gemeenten niet behoeven te beschikken ten behoeve van hun eigen stadsvernieuwingsbeleid; tevens bevat de verslaglegging geen elementen waarover de provincies in het kader van het normale toezicht reeds beschikken;
 - de verslaglegging kan indicaties bieden die op langere termijn aanleiding kunnen zijn om de verdeelsleutel voor bepaalde groepen van gemeenten op bepaalde onderdelen bij te stellen;
 - de opzet zowel voor de gemeenten die rechtstreeks een uitkering van het rijk ontvangen als voor de overige gemeenten en de provincies dient gelijk te zijn;
 - de invulling ervan mag niet te veel tijd en menskracht vergen, wat de reden is dat voor de behoefte-raming aansluiting wordt gezocht bij de gemeentebegroting en voor de besteding bij de gemeenterekening: er wordt bij voorbeeld gevraagd naar werkelijke uitgaven en niet naar verplichtingen;
 - de opzet van de verslaglegging heeft een experimenteel karakter en het voornemen bestaat de gang van zaken over 4 jaar te evalueren;
 - de in artikel 13, tweede lid, van het besluit genoemde nadere aanwijzingen zullen pas worden gegeven nadat daarover het standpunt van de Coördinatiecommissie stadsvernieuwing is ingewonnen.

Breedte van het begrip stadsvernieuwing

Het begrip stadsvernieuwing wordt zo breed opgevat als in artikel 1 van de wet is gedefinieerd en de onderverdeling wordt gevolgd zoals die in het MPS wordt gehanteerd.

Deze onderverdeling biedt een aanknooppunt voor de hierboven genoemde discussie op rijksniveau over de prioriteit van de stadsvernieuwing. Daarvoor is een globaal inzicht nodig in het bestedingspatroon per onderdeel van de stadsvernieuwing en in eventuele verschuivingen tussen de bestedingscategorieën in de loop van de jaren. Ook hier moet de gegevensverwerking worden gericht op het verkrijgen van een landelijk beeld en niet op informatie per gemeente.

Breedte van het begrip middelen

Het decentrale karakter van de wet brengt met zich mee dat het aan de gemeenten en de provincies is om te bepalen of een bepaalde maatregel het predicaat stadsvernieuwing krijgt. Op rijksniveau is daartoe een onderverdeling gemaakt in A-, B- en C-begrotingsposten. De laatstgenoemde groep van middelen dient een ander hoofddoel, maar is relevant voor de stadsvernieuwing. Het is dus aan de gemeenten en provincies om of alleen over de middelen uit de stadsvernieuwingsfondsen te rapporteren of over alle voor de stadsvernieuwing relevante geachte middelen.

De informatie over de behoefte moet vergelijkbaar zijn met die over de besteding. Alleen dan is inzicht te verkrijgen in de voortgang.

Als een gemeente in de behoefte-raming alle voor de stadsvernieuwing relevante regelingen aan de orde wil stellen, dan zal voor die gemeente ook het verslag over de bestedingen betrekking dienen te hebben op al die inkomstenbronnen. Als de behoefte-raming beperkt wordt tot die activiteiten die uit de stadsvernieuwingsfondsen betaald worden, dan kan dus ook volstaan worden met een verslag over de besteding van die fondsmiddelen.

Indeling van de verslaglegging

De verslaglegging zal bestaan uit de volgende vier delen:

- besteding van middelen;
- behoefte aan middelen;
- saldoberekening;
- kwalitatief deel.

De inrichting van de drie eerstgenoemde delen van de verslaglegging blijkt uit de bijlage bij dit besluit. Ter toelichting daarop dient het volgende.

Besteding

De beleidsontwikkeling en beleidsevaluatie zijn een zaak van de gemeente c.q. de provincie zelf. Het afleggen van verantwoording voor de besteding van de gelden dient dan ook ten opzichte van de gemeenteraad c.q. Provinciale Staten en niet ten opzichte van het rijk plaats te vinden.

Behoefte

Informatie over de behoefte aan middelen voor de stadsvernieuwing komt via allerlei kanalen bij het rijk beschikbaar en de verslaglegging is daar één van. Uiteraard zal voortdurend onderzoek plaatsvinden naar de kwaliteit van de gebouwde omgeving. Ook zullen de gemeenten en provincies bijvoorbeeld aan de hand van middellange-termijnplannen bij het rijk aandacht blijven vragen voor de stadsvernieuwing of voor onderdelen daarvan.

De behoefte-raming is op te vatten als een samenvatting van de middellange-termijnplannen van de gemeenten (en provincies) die ter wille van de vergelijkbaarheid van een schema is voorzien. Het is de bedoeling dat de behoefte-raming betrekking heeft op plannen die de gemeente of provincie de komende vijf jaren zou willen uitvoeren. Er wordt dus gedaan op een opgave van de meerjarenplanning, rekening houdend met beschikbaarheid van middelen, van capaciteit en van de benodigde voorbereidings- en uitvoeringstijd.

Saldoberekening

Om ter uitvoering van artikel 42 van de wet de stand van het stadsvernieuwingsfonds aan te kunnen geven, is een saldoberekening nodig van inkomsten en uitgaven. De uitkomst van de saldoberekening heeft de volgende betekenis.

Een positief saldo houdt het bedrag uit het stadsvernieuwingsfonds in dat de gemeente heeft gespaard. Een negatief saldo geeft aan hoeveel middelen de gemeente zelf in de kosten van stadsvernieuwingsactiviteiten heeft moeten bijleggen.

De wijze van berekening van de stand van het stadsvernieuwingsfonds wordt aangegeven in de bijlage. De in het facultatieve deel gevraagde onderverdeling van de inzet van overige rijks- en provinciale gelden levert nuttige informatie ten behoeve van de discussie over de departementale verantwoordelijkheden op het terrein van de stadsvernieuwing. Voor een aggregatie en vergelijking van de gegevens is het van groot belang dat de inkomsten-/en uitgavenkant wat de breedte van de informatie betreft consistent wordt ingevuld.

Kwalitatieve deel

Het kwalitatieve deel stelt de gemeente in staat om die zaken onder de ogen van de provincie en het rijk te brengen die in het «kwantitatieve deel» niet opgenomen kunnen worden, maar toch relevant zijn voor de uitvoering van haar stadsvernieuwingsbeleid.

In dit deel kunnen de knelpunten in het kort worden opgesomd. Ook kan op die plaats een toelichting worden gegeven op de voortgang van de stadsvernieuwing voor zover die niet reeds blijkt uit een vergelijking van de rapportage over de besteding met die over de behoefte. Daarbij zou gedacht kunnen worden aan informatie over de ontwikkeling in de binnensteden, de daar omheen gelegen gebieden en de typische woongebieden. Ook kan hier informatie worden verstrekt over de voortgang van bepaalde meerjarenprojecten zoals bijvoorbeeld de reconstructie van havengebieden, de sanering van milieuhinderlijke bedrijven, de sanering en aanleg van rioleringen, het gemeentelijke verwervingsbeleid.

De reden voor het opnemen van een mogelijkheid voor nadere ministeriële aanwijzingen in artikel 13, tweede lid, is de gedachte dat een invulinstructie voor de bijlage van het besluit een goede methode kan zijn om het doel en de functie van de in die bijlage opgenomen staten en van het kwalitatieve deel van de verslaglegging te verduidelijken.

Van de verlangde rapportage mag de verslaglegging door Gedeputeerde Staten over hun toezicht op de gemeentebesturen het minst door vaste regels gestructureerd worden, omdat de bevindingen over dit toezicht alle nuanceringspunten moeten kunnen aangeven die Gedeputeerde Staten wenselijk vinden. Om die reden bevat artikel 15 niet meer dan de aanwijzing zoveel mogelijk de indeling van de in het vorenstaande behandelde andere rapportage te volgen.

6. De financiële overgangsregeling

Op het tijdstip van inwerkingtreding van de wet vervallen een aantal mogelijkheden tot het verkrijgen van geldelijke steun uit 's Rijks kas, omdat de daarvoor beschikbare gelden vanaf dat moment toevloeien aan de middelen, die het rijk krachtens artikel 39, eerste lid, van de wet al dan niet door tussenkomst van de provincie ter beschikking stelt voor de uitvoering van het gemeentelijk beleid inzake de stadsvernieuwing. Een aantal reeds gedane subsidietoekenningen op voet van de oude regelingen zal op bedoeld tijdstip nog niet tot uitkering zijn gekomen, voornamelijk omdat de gemeenten nog niet hebben voldaan aan de voorwaarden, die de subsidie-regelingen in dit verband bevatten.

Artikel 53 van de wet bevat de opdracht een regeling te treffen voor de uitbetaling van deze geldelijke steun, waarvoor geen afzonderlijke begrotingsposten meer bestaan vanaf de inwerkingtreding van de wet. In artikel 18 van het besluit is deze regeling getroffen. Het eerste lid van dat artikel geeft een opsomming van de op te heffen subsidiemogelijkheden waarom het hier gaat.

Op zichzelf ligt het voor de hand de middelen, die vanaf de invoering van de wet op voet van artikel 39 zullen worden uitgekeerd ter storting in gemeentelijke en provinciale stadsvernieuwingsfondsen, mede bestemd te achten ter afdoening van de oude door het Rijk aangegane verplichtingen. Elk jaar is het immers zo gegaan dat de betalingen van het Rijk in een bepaald jaar zowel dienden voor de afdoening van oude verplichtingen als voor de betaling van nieuwe activiteiten, thans nog in de verhouding van tweederden van de middelen voor de afdoening van oude verplichtingen en eenderde van de middelen voor nieuwe activiteiten in het desbetreffende begrotingsjaar. Gegeven deze verhouding en het feit dat vanaf de inwerkingtreding van de wet geen nieuwe verplichtingen door het Rijk worden aangegaan waarvoor in volgende jaren betalingen moeten plaatsvinden, loopt het aandeel van de oude verplichtingen in de jaarlijkse betalingen van het Rijk op voet van artikel 39 van de wet in enkele jaren in omvang drastisch terug. In die jaren leidt de hier geschetste visie geenszins tot stagnatie in de stadsvernieuwing, eenvoudig vanwege het feit dat de gemeenten elk jaar niet alleen bezig zijn met nieuwe activiteiten, maar voor een belangrijk deel ook met het uitvoeren van oude plannen.

Voor sommige gemeenten echter, die bij inwerkingtreding van de wet naar verhouding nog met een bijzonder kostbare afwikkeling van oude stadsvernieuwingsplannen te maken hebben, kunnen zich in de eerste

jaren bij het volledig volgen van de geschetste benaderingswijze wel financiële problemen voordoen bij het ontwikkelen van nieuwe activiteiten. Dit vormt aanleiding het algemene, in artikel 18, tweede lid, van het besluit aangegeven en hier geschetste beginsel in die zin te verfijnen, dat gemeenten die bij het volgen van dit beginsel minder dan 20 procent van het hun toebedeelde bedrag overhouden voor het betalen van activiteiten, waarvoor het Rijk zich niet financieel had gebonden op basis van de oude regelingen, een aanvullende bijdrage krijgen. Die aanvullende bijdrage zal het hierbedoelde percentage van de uitkering die op grond van artikel 39 van de wet gedaan wordt tot 20 opvoeren (artikel 18, vierde lid, van het besluit, waarin tevens bepaald wordt dat de middelen voor deze aanvullende bijdrage uit de normale middelen voor de stadsvernieuwing komen).

Om deze regeling te kunnen uitvoeren is niet alleen voor iedere gemeente een inventarisatie nodig van de financiële verplichtingen, die het Rijk bij de inwerkingtreding van de wet nog heeft op voet van de oude regelingen, maar ook een vaststelling welk deel van die oude verplichtingen ten aanzien van de desbetreffende gemeente tot betaling zou komen in een bepaald subsidiejaar. Voor die laatste vaststelling moet een fictie worden ingevoerd, omdat het gevolg van de gekozen overgangsregeling is dat niet meer bij het Rijk gedeclareerd hoeft te worden, en de basisgegevens dus niet meer beschikbaar zullen zijn.

De minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer zal daarom met behulp van ervaringsgegevens op basis van de totale nog uitstaande oude verplichtingen het bedrag bepalen, dat daarvan in het eerstvolgende kalenderjaar zou zijn uitbetaald aan de gemeenten ingeval de wet niet in werking zou zijn getreden. Het tweede bedrag zal worden uitgedrukt in een percentage van het eerste bedrag en vormt voor het desbetreffende jaar het gemiddelde betaalritme, dat representatief zal worden geacht voor alle gemeenten in Nederland en toegepast op het per gemeente vastgestelde bedrag van de nog openstaande oude verplichtingen (artikel 18, derde lid, van het besluit).

De gemeenten die op grond van de in artikel 5, eerste lid, aangeduide grens geen recht krijgen op een rechtstreekse uitkering van het Rijk, zullen op een aan die omstandigheid aangepaste wijze de betalingen verkrijgen, waarop zij volgens de oude subsidieregelingen nog recht hebben. De overgangsregeling zoals die in het vorenstaande is beschreven geldt in die vorm uitsluitend voor de gemeenten die wel een rechtstreekse uitkering van het Rijk krijgen. Voor gemeenten waarvoor dat niet het geval is, wordt per provincie bezien of de uitkering aan de provincie, gegeven het bedrag van de uitstaande verplichtingen aan de desbetreffende gemeenten en het standaardbetaalritme, voldoende is om na de betaling van oude verplichtingen in een bepaald kalenderjaar, die door de provincie zal moeten plaatsvinden en niet meer door het Rijk, een bepaalde ruimte over te houden voor de betaling van activiteiten, waarvoor het Rijk zich niet gebonden had tot subsidiëring op voet van de oude regelingen. Ook de provincies zullen eventueel een aanvullende uitkering krijgen om deze vrije ruimte voor nieuwe activiteiten te verwezenlijken. Ten aanzien van de provincies is het percentage van deze vrije betaalruimte niet op 20 gesteld, maar op 35. De provincies moeten namelijk in staat worden gesteld de gemeenten die in dit opzicht binnen hun verantwoordelijkheid vallen uitbetalingen te doen overeenkomstig de uitstaande verplichtingen, ook als daarbij gemeenten zijn die relatief hoge bedragen tegoed hebben. De provincies moeten in dit opzicht de functie kunnen vervullen die het Rijk voor wat die nog uitstaande verplichtingen betreft op zich neemt ten aanzien van de gemeenten, die in het nieuwe systeem rechtstreeks een uitkering van het Rijk zullen ontvangen.

De uitstaande verplichtingen voor enkele regelingen, waarop na inwerkingtreding van de wet geen nieuwe subsidiëtoekenningen worden gedaan, kunnen niet tijdig en tegen verantwoorde kosten worden geïnventariseerd per gemeente. Daarom zullen deze regelingen, te weten de lokatiesubsidie in stadsvernieuwinggebieden en de verbetering van door

de eigenaar bewoonde woningen, alsmede de restauratie van woonhuismonumenten, op de thans nog gebruikelijke wijze worden afgedaan. Dit betekent dat de gemeenten declaraties zullen kunnen indienen bij het Rijk, dat deze betaalt uit daartoe te handhaven begrotingsposten.

Onder de aldus voor de «verbetering» te handhaven begrotingspost zal ook vallen de afwikkeling van de tot op heden onder diezelfde begrotingspost begrepen regeling voor subsidiëring van contactpersonen bij stadsvernieuwing (die losstaat van de in artikel 18, eerste lid, onder f, genoemde andere regeling voor contactpersonen, welke niet is opgenomen in de Beschikking geldelijke steun verbetering particuliere woningen 1979/II), alsmede de afwikkeling van de verbeteringsregeling voor woonschepen en de subsidiëring van projectleiders en voorbeeldwoningen ten behoeve van complexgewijze verbetering van particuliere woningen, waarvoor hetzelfde geldt. Afzonderlijke aandacht in dit verband verdienen de verplichtingen ten laste van de in de fondsen op te nemen begrotingsposten, die zijn aangegaan in het kader van het Integraal Structuurplan Noorden des Lands (ISP) en van de Perspectievennota Zuid-Limburg (PNL). Over deze programma's zijn afzonderlijke bestuurlijke afspraken gemaakt. Uit dien hoofde worden de desbetreffende gelden niet met de algemene overgangsregeling verdeeld over het gehele land, maar afgezonderd en toegedeeld aan de daarop recht hebbende gemeenten. Daarnaast zijn met betrekking tot het ISP de verplichtingen van belang die in 1985 nog kunnen worden aangegaan, omdat de bestuurlijke afspraken voor ISP-II gelden tot en met 1985. De voor deze potentiële verplichtingen beschikbare gelden zullen, eveneens na afzondering van de in de fondsen te storten middelen, door de Stuurgroep ISP in 1985 worden verdeeld.

Ten aanzien van de niet in artikel 18, eerste lid, van het besluit en evenmin in het vorenstaande genoemde regelingen, waarvan desondanks bij de behandeling van de wet in de Nota naar aanleiding van het nader eindverslag (Tweede Kamer, vergaderjaar 1983-1984, 13 924, nr. 25) is gezegd dat deze zullen bijdragen aan de vulling van de stadsvernieuwingfondsen, kan worden opgemerkt dat zich bij deze regelingen geen overgangsproblematiek in de hierbedoelde zin zal voordoen. Het gaat daarbij om de Kaderregeling steun bedrijven stadsvernieuwing en het bevorderen van de aandacht voor verkeersveiligheid bij stadsvernieuwing. De aankoop van particuliere woningen met het doel deze te verbeteren tenslotte wordt betaald op voet van de in artikel 18, eerste lid, onder b, genoemde regeling.

Tot de regeling van de overgang naar de nieuwe situatie behoort mede de intrekking van de oude subsidieregelingen die in het nieuwe systeem geen functie meer hebben.

Artikel 19 voorziet daarom in de intrekking van het Besluit bijdragen reconstructie- en saneringsplannen. Het tweede lid van genoemd artikel handhaaft de rechtsgrond voor de betalingen die op grond van genoemd Besluit in het verleden zijn verricht en maakt tevens duidelijk dat geen aanspraak kan worden gemaakt op de gebruikelijke overgangsregeling, te weten dat reeds aangegane verplichtingen door het Rijk op de oude wijze worden afgedaan.

De andere subsidieregelingen die moeten worden ingetrokken zijn niet in de vorm gegoten van een algemene maatregel van bestuur, maar in die van een ministerieel besluit. De intrekking van die regelingen zal daarom te zijner tijd bij ministerieel besluit moeten plaatsvinden. In verband daarmee bevat het besluit zelf geen aanduiding van de regelingen die bij de inwerkingtreding van het Besluit op de stads- en dorpsvernieuwing zullen verdwijnen; deze aanduiding zou immers geen juridische betekenis hebben en daarom niet meer zijn dan een intentieverklaring, die echter reeds gegeven is in de hiervóór genoemde nota naar aanleiding van het nader eindverslag en die sindsdien ongewijzigd is gebleven, zoals uit het totaal van de in artikel 18, eerste lid, van het besluit en de hiervóór in deze nota van toelichting aangeduide regelingen blijkt.

De Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
G. Ph. Brokx